

VENDIM
Nr.34, datë 2.4.2010

PËR MIRATIMIN E UDHËZIMIT
PËR NDIHMËN SHTETËRORE PËR KËRKIM, ZHVILLIM DHE INOVACION

Në mbështetje të nenit 12 dhe nenit 17, shkronja d të ligjit nr. 9374, datë 21.04.2005 “Për ndihmën shtetërore”, i ndryshuar, Komisioni i Ndhmës Shtetërore

VENDOSI:

1. Miratimin e udhëzimit “Për ndihmën shtetërore për kërkim, zhvillim dhe inovacion”, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij vendimi.
2. Ky vendim hyn në fuqi menjëherë.

KRYETAR
Dritan Prifti

UDHËZIM
PËR NDIHMËN SHTETËRORE PËR KËRKIM, ZHVILLIM DHE INOVACION

1. HYRJE

Ndihma për kërkim, zhvillim dhe inovacion kontribuon në rritjen e ekonomisë, forcimin e konkurrencës dhe rritjen e nivelit të punësimit. Duke pasur parasysh mundësitë e kufizuara që kanë jo vetëm ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, por dhe ndërmarrjet e mëdha për të kryer kërkim dhe zhvillim, defektet e tregut mund t'i pengojnë ato në arritjen e një prodhimi optimal dhe të çojnë në rezultate të dobëta. Ndihma për kërkim dhe zhvillim është, veçanërisht e rëndësishme për këto kategori ndërmarrjesh, sepse një nga mangësitë e tyre strukturore ka të bëjë pikërisht me vështirësinë për të pasur akses në zhvillimet e reja të teknologjisë, transferimin e teknologjisë ose të burimeve njerëzore shumë të kualifikuara. Ndaj ndihma për projektet për kërkim dhe zhvillim për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, ndihma për kryerjen e studimeve teknike dhe ndihma për mbulimin e kostove që vijnë nga të drejtat e pronësisë industriale, përgjithësisht, konsiderohen si ndihma që mund të lejohen.

Ky udhëzim nxirret në bazë të nenit 12 të ligjit nr. 9374, datë 21.4.2005 “Për ndihmën shtetërore”, të ndryshuar me ligjin nr. 10183, datë 29.10.2009 “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 9374, datë 21.04.2005 “Për ndihmën shtetërore”.

2. PËRKUFIZIME

Për qëllim të këtij udhëzimi, termat e mëposhtëm kanë këto kuptime::

1. “Organizatë kërkimore” do të thotë një entitet, siç mund të jetë një universitet apo institut kërkimi, i pavarur nga statusi i tij ligjor (person juridik, privat apo publik) ose nga mjetet e tij të financimit, tek i cili qëllimi kryesor është të drejtojë kërkime bazë, kërkime industriale apo zhvillime eksperimentale dhe të përhapë rezultatet e tyre me anë të mësimit, publikimit apo teknologjisë. Të gjitha përfitimet duhet të riinvestohen në këto veprimtari, me anë të përhapjes së rezultateve të tyre apo mësimit. Ndërmarrjet që mund të ushtrojnë ndikim mbi një organizatë të tillë, në cilësinë e tyre si aksionarë ose anëtarë të organizatës, nuk mund të gëzojnë akses preferencial në kapacitetet hulumtuese të kësaj organizate ose në rezultatet e hulumtimit të gjeneruara prej saj;

2. “Kërkim bazë” do të thotë punë eksperimentale apo teorike, e ndërmarrë fillimisht për të siguruar njohuri të reja, mbi bazën e fenomeneve dhe fakteve të dukshme dhe pa pasur një

zbatim të drejtpërdrejtë praktik ose përdorim të tyre.

3. “Kërkim industrial” do të thotë kërkim i planifikuar apo hetim vendimtar që ka si qëllim sigurimin e njohurive të reja dhe aftësive për të krijuar produkte të reja, procese apo shërbime, ose për të sjellë një përmirësim të dukshëm në produktet, proceset apo shërbimet ekzistuese. Kërkimi industrial përfshin edhe krijimin e pjesëve përbërëse të sistemeve të ndërlikuara, të nevojshme për realizimin e kërimit industrial, veçanërisht për procedurat e përgjithshme për miratimin e teknologjisë, me përjashtim të prototipave.

4. “Kërkim parakonkurrues ose zhvillimi eksperimental” është sigurimi, kombinimi, formimi dhe përdorimi i njohurive ekzistuese shkencore, teknologjike dhe të biznesit, si dhe i njohurive dhe aftësive të tjera të nevojshme, me qëllim përgatitjen e planeve dhe marrjen e masave për produktet e reja, për proceset ose shërbimet që ndryshohen apo përmirësohen. Këtu mund të përfshihen edhe veprimtari të tjera që kanë si qëllim saktësimin konceptual, planifikimin dhe dokumentimin e produkteve të reja, proceseve apo shërbimeve. Veprimtaritë mund të përfshijnë plan prodhimin, skicat, planet studimore dhe dokumente të tjera, por që nuk përdoren për qëllime tregtare. Zhvillimi eksperimental nuk përfshin ndryshimet rutinë apo periodike të produkteve, të linjave të prodhimit të industrisë përpunuese, apo të shërbimeve ekzistuese dhe veprimtarive të tjera në proces, edhe kur këto ndryshime paraqesin përmirësim.

5. “Prototip” është ai produkt përfundimtar që, kur është tejet i shtrenjtë, prodhimi i tij kryhet vetëm për t’u përdorur për qëllime demonstrimi dhe miratimi. Në rast përdorimi të tillë, të ardhurat që sigurohen nga ky përdorim duhet të zbriten nga kostot e pranueshme. Konsiderohen si kosto të pranueshme për prototipat, kostot e prodhimit dhe testimit eksperimental të produkteve, të proceseve dhe të shërbimeve, me kushtin që këto të përdoren apo transformohen në fushën industriale apo tregtare.

3. NDIHMA PËR PROJEKTET E KËRKIMIT DHE ZHVILLIMIT

3.1 Ndihma për projektet e kërimit dhe zhvillimit mund të jepet nëse projektet bëjnë pjesë në një ose disa prej kategorive të mëposhtme të kërimit :

- a) kërkimi bazë;
- b) kërkimi industrial;
- c) kërkimi parakonkurrues ose zhvillimi eksperimental.

Kur një projekt përfshin detyra të ndryshme, çdo detyrë duhet të cilësohet sipas njëres prej kategorive të mësipërme, ose në asnjërën prej këtyre kategorive.

3.2. Intensiteti maksimal i ndihmës nuk duhet të kalojë:

- a) 100 % të kostove të pranueshme për kërkimin bazë;
- b) 60 % të kostove të pranueshme për kërkimin industrial dhe
- c) 35 % të kostove të pranueshme për kërkimin parakonkurrues ose zhvillimin eksperimental.

Intensiteti i ndihmës përcaktohet për secilin përfitues të ndihmës, duke përfshirë edhe një projekt bashkëpunimi, siç parashikohet në pikën 3.3.b (i).

Në rastin e ndihmës shtetërore për projektet për kërkim dhe zhvillim, të zbatuara në bashkëpunim me organizata dhe ndërmarrje kërkimore, intensiteti i ndihmës llogaritet duke akumuluar ndihmën e marrë nga Buxheti i Shtetit me kontributin e dhënë për atë projekt prej organizatave kërkimore dhe kontributi organizatave kërkimore nuk duhet të kalojë asnjë prej intensiteteve të ndihmës të përcaktuara për përfituesin.

3.3. Intensiteti i ndihmës i përcaktuar për kërkimin industrial dhe zhvillimin eksperimental, në pikën 3.2, mund të rritet si vijon:

a) nëse përfitues të ndihmës janë ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, intensiteti i ndihmës mund të rritet me 10 për qind për ndërmarrjet e mesme dhe me 20 për qind për ndërmarrjet e vogla, dhe

b) mund të shtohet një bonus prej 15 përqind, deri në një intensitet maksimal ndihme që

arrin 80 % të kostos së pranueshme, në qoftë se:

i) projekti përfshin bashkëpunimin efektiv në mes të paktën dy ndërmarrjeve të cilat janë të pavarura nga njëra-tjetra dhe përmbushin kushtet e mëposhtme:

- asnjë ndërmarrje e vetme nuk paguan më shumë se 70 % të kostove të pranueshme të projektit të bashkëpunimit,

- projekti përfshin bashkëpunimin me të paktën një ndërmarrje të vogël ose të mesme, ose

ii) projekti përfshin bashkëpunimin efektiv mes një ndërmarrjeje dhe një organizate kërkimore dhe përmbush kushtet e mëposhtme:

- organizata kërkimore paguan të paktën 10% të kostove të pranueshme të projektit, dhe

- organizata kërkimore ka të drejtë të publikojë rezultatet e projekteve kërkimore për aq sa ato burojnë nga kërkimet e zhvilluara nga vetë ajo, ose

iii) në rastin e kërimit industrial, rezultatet e projektit janë shpërndarë gjerësisht përmes konferencave teknike dhe shkencore ose nëpërmjet publikimit në revistat shkencore ose teknike, ose duke krijuar mundësinë e hyrjes nga çdokush në bazën e të dhënave, ose përmes programeve kompjuterike falas ose burime programesh të hapura.

Për qëllime të shkronjës b, nënparagrafi (i) dhe (ii), nënkontraktimi nuk do të konsiderohet si një bashkëpunim efektiv.

3.4. Kostot e pranueshme, në rastin e ndihmës për kërkim dhe zhvillim, përfshijnë:

a) kostot e personelit (punonjësit kërkimorë-shkencorë, teknikët dhe pjesa tjetër e stafit mbështetës të punësuar për projektin në fjalë);

b) kostot për mjetet dhe pajisjet e përdorura gjatë periudhës së projektit kërkimor dhe, nëse këto mjete dhe pajisje nuk janë përdorur për gjithë jetëgjatësinë e tyre gjatë projektit të kërimit, në kostot e pranueshme do të përfshihet, vetëm shpenzimi i amortizimit për kohën e projektit të kërimit, e llogaritur sipas legjislacionit në fuqi mbi kontabilitetin;

c) kostot për ndërtesat dhe tokën, për kohëzgjatjen e projektit kërkimor. Përsa i përket ndërtesave, kosto të pranueshme quhen vetëm ato të amortizimit që lidhet me jetëgjatësinë e projektit, i llogaritur mbi bazën e normave përkatëse të amortizimit, të përcaktuara në kontabilitet; përsa i përket tokës, kostoja e pranueshme është kostoja e transferimit ose shpenzimet kapitale të kryera;

d) kostot e kërimit kontraktual, njohurive teknike dhe patentave të blera ose të licencuara nga burime të jashtme me çmimin e tregut, kostot e konsulencës të përdorura ekskluzivisht për veprimtarinë e kërimit;

e) kostot për shërbimet e këshillimit, njohuri teknike dhe blerjen e patentave apo licencave nga burime jashtë projektit me kosto të tregut, ku transaksioni është kryer normalisht dhe nuk ka pasur asnjë marrëveshje të fshehtë, si dhe kostot për këshillim dhe shërbimet ekuivalente të përdorura ekskluzivisht për veprimtarinë kërkimore;

f) shpenzimet shtesë, si pasojë e projektit kërkimor;

g) shpenzime të tjera operative, që përfshijnë kostot për materiale, për furnizime të tjera, si rezultat i projektit të kërimit.

3.5. Të gjitha kostot e pranueshme alokohen në një kategori specifike të kërimit dhe zhvillimit.

4. NDIHMA PËR STUDIMET E FIZIBILITETIT TEKNIK

4.1 Ndihma shtetërore për studimet e fizibilitetit teknik të cilat i paraprijnë veprimtarive të kërimit industrial ose zhvillimit eksperimental mund të jepet nëse intensiteti i ndihmës nuk mund të kalojë:

a) për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, 75 % të kostove të pranueshme për studimet paraprake në rastin e veprimtarive të kërimit industrial dhe 50% të kostove të pranueshme për studime paraprake në rastin e veprimtarive të kërimit parakonkurrues ose të zhvillimit eksperimental;

b) për ndërmarrjet e mëdha, 65% të kostove të pranueshme për studimet paraprake në rastin e veprimtarive të kërimit industrial dhe 40% e kostove të pranueshme për studime

paraprake në rastin e veprimtarive të kërkimit parakonkurrues ose të zhvillimit eksperimental.

4.2. Kosto të pranueshme janë kostot e studimit.

5. NDIHMA PËR MBULIMIN E KOSTOVE TË TË DREJTAVE TË PRONËSISË INDUSTRIALE PËR NDËRMARRJET E VOGLA DHE TË MESME

5.1. Ndihma shtetërore që lidhet me marrjen dhe vërtetimin e patentave dhe të drejtave të tjera të pronësisë industriale mund të lejohet, nëse intensiteti i ndihmës nuk kalon intensitetin për projektin e kërkimit dhe zhvillimit të përcaktuar në pikën 3.2 dhe 3.3 .

5.2. Kostot e pranueshme, në këtë rast janë:

a) të gjitha kostot që paraprijnë dhënien e së drejtës në shkallën e parë, duke përfshirë shpenzimet edhe kostot që lidhen me përgatitjen, plotësimin dhe ndjekjen e aplikimit, si dhe kostot që rrjedhin nga përsëritja e aplikimit përpara se të jepet e drejta;

b) përkthimin dhe kosto të tjera të që lidhen me blerjen e së drejtës ose vlefshmërinë e saj nëpërmjet juridiksioneve të tjera ligjore;

c) kosto që vijnë nga mbrojtja e vlefshmërisë së të drejtës gjatë një akuze zyrtare për ushtrimin e saj dhe kryerjen e mundshme të procedurave të kundërta, edhe në rast se këto kosto krijohen pas dhënies së të drejtës.

6. NDIHMA PËR NDËRMARRJET E REJA INOVATIVE

Ndihma për ndërmarrjet e reja inovative mund të lejohet nëse plotësohen kushtet e mëposhtme:

a) përfituesi duhet të jetë një ndërmarrje e vogël, e krijuar jo më parë se 6 vjet nga koha kur është dhënë ndihma.

b) kostot për kërkim dhe zhvillim, që duhet të përballojë përfituesi, duhet të zënë të paktën 15% të kostove totale operacionale të ndërmarrjes, në të paktën një nga tre vitet përpara atij, në të cilin jepet ndihma, ose, në rastin e një ndërmarrje të sapokrijuar dhe pa një histori financiare, kostot e vlerësuar në kontrollin financiar të saj për vitin korrent fiskal, të certifikuar nga një ekspert kontabël i jashtëm.

c) shuma e ndihmës nuk duhet të kalojë vlerën 100 mijë euro.

d) përfituesi mund të përfitojë ndihmë vetëm një herë gjatë periudhës në të cilën ai cilësohet si një ndërmarrje e re inovatore.

7. NDIHMA PËR SHËRBIME KËSHILLIMORE DHE SHËRBIMET MBËSHTETËSE NË INOVACIONE

7.1. Ndihma për shërbime këshillimore dhe shërbimet mbështetëse në inovacione mund të lejohet nëse plotësohen kushtet e mëposhtme.

a) Përfituesi duhet të jetë një ndërmarrje e vogël ose e mesme.

b) Ofruesi i shërbimit do të përfitojë nga një certifikim në nivel kombëtar ose Evropian. Nëse ofruesi i shërbimit nuk përfiton nga një certifikim kombëtar ose Evropian, intensiteti i ndihmës nuk duhet të kalojë 75 % të kostove të pranueshme.

Përfituesi duhet ta përdorë ndihmën për të blerë shërbimet me çmimin e tregut, ose në rast se ofruesi i shërbimit është një organizatë jo fitimprurëse, me një çmim, i cili pasqyron koston e tij të plotë, duke i shtuar një marzh të pranueshëm.

7.2. Kostot e pranueshme, në këtë rast, do të jenë:

a) për shërbimet këshillimore për inovacion, shpenzimet që lidhen me: konsulencën menaxheriale, ndihmën teknologjike, shërbimet e transferimit të teknologjisë, trajnimin, konsultime për blerjen, mbrojtjen dhe tregtimin e të drejtave të pronësisë intelektuale dhe për marrëveshjet e licencimit, konsultime për përdorimin e standardeve;

b) për shërbimet mbështetëse të inovacionit, shpenzimet që lidhen me: hapësirën e zyrës, bibliotekat, kërkimet e tregut, përdorimin e laboratorit, cilësinë e testit të etiketimit dhe të certifikimit.

8. NDIHMA PËR KREDI PERSONELIT TË KUALIFIKUAR

1. Ndihma për kredi për personelin shumë të kualifikuar të një ndërmarrjeje të vogël ose të mesme, e mbështetur nga një organizatë kërkimore ose një ndërmarrje e madhe do të lejohet

nëse:

a) Personeli mbështetës nuk duhet zëvendësojë personelin tjetër, por duhet të jetë i punësuar në një funksion të sapo krijuar brenda ndërmarrjes përfituese dhe duhet të ketë qenë i punësuar për të paktën dy vjet në organizatën kërkimore apo ndërmarrjen e madhe, e cila ka vënë në dispozicion personelin mbështetës.

b) Personeli mbështetës duhet të punojë në veprimtari të kërkimit, zhvillimit dhe inovacionit të ndërmarrjes së vogël dhe të mesme që merr ndihmë.

c) Intensiteti i ndihmës nuk duhet të kalojë 50 % të kostove të pranueshme, për një periudhë maksimumi prej 3 vitesh për çdo ndërmarrje dhe për çdo person huamarrës.

2. Kosto të pranueshme janë të gjitha shpenzimet e personelit, për personelin e kualifikuar huamarrës dhe të punësuar, duke përfshirë koston e përdorimit të një agjencie rekrutimi dhe të pagesës së dietës për lëvizje të personelit mbështetës.

Kriteret e përcaktuara në pikën 8 të këtij udhëzimi nuk zbatohen për ndihmën për shpenzimet këshillimore për ndërmarrjet e vogla dhe të mesme, të përcaktuar në nenin 9 të ligjit nr.9374, datë 21.4.2005 "Për ndihmën shtetërore", të ndryshuar me ligjin nr.10183, datë 29.10.2009 "Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr.9374, datë 21.4.2005 "Për ndihmën shtetërore".